

*Міністерство освіти і науки України
Дніпровський педагогічний коледж
комунального закладу вищої освіти
«Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради»*

Навчально-методична карта заняття

Назва та номер спеціальності 013 Початкова освіта

Рівень підготовки: базова загальна середня освіта

Предмет: українська мова

Тема . Розділові знаки при прямій мові

Тип заняття: *практичне*

Мета заняття: вдосконалювати навички правильно розставляти розділові знаки при прямій мові та діалозі й обґрунтовувати їх; розвивати комунікативно-мовленнєві вміння, пам'ять, мислення, збагачувати словниковий запас; виховувати у студентів за допомогою мовленнєво-комунікативного дидактичного матеріалу любов до рідного слова.

Забезпечення заняття:

- наочно-демонстраційний матеріал
- Роздатковий матеріал
Інструкція до заняття
- ТЗН
Мультимедійний проектор

ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Олександр Авраменко. — К. : Грамота, 2019.
2. Заболотний О. В. Українська мова : (рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Олександр Заболотний, Віктор Заболотний. – Київ : Генеза, 2019. – 240 с.
3. Українська мова: навчальний посібник для студентів ВНЗ I-II рівнів акредитації/ Т.М. Антонюк, О.С. Стрижачковська, Л.М. Авдіковська.-Чернівці: ДрукАрт, 2014.-344 с.
Допоміжна
 1. Новий довідник: Українська мова. Українська література. - К.:ТОВ «КАЗКА», 2008.
 2. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Граматика української мови в таблицях: навчальний посібник. - К.: Вища школа. - 2004.
 3. Тести. Українська мова. 5-12 класи/ За ред. д. філол. н. проф. Гуйванюк Н.В. - К.: Академія, 2009.

Тема . Розділові знаки при прямій мові

Мета заняття: вдосконалювати навички правильно розставляти розділові знаки при непрямій мові й обґрунтовувати їх; проводити синонімічну заміну в реченнях з різними способами вираження чужого мовлення для посилення тієї чи іншої стилістичної ознаки; знаходити і виправляти стилістичні помилки; розвивати комунікативно-мовленнєві вміння, пам'ять, мислення, збагачувати словниковий запас; виховувати за допомогою мовленнєво-комунікативного дидактичного матеріалу любов до рідного слова.

Інструкція до заняття

I. Вступна частина.

- організація студентів;
- повідомлення теми заняття;
- запис теми, плану, бібліографії.

II. Основна частина

2.1. Бесіда (повторення теоретичного матеріалу).

2.2. Виконання практичних завдань.

Завдання 1. Допишіть до слів автора пряму мову. Запишіть речення з прямою мовою, враховуючи всі різновиди їх оформлення.

1. Дівчина сказала ... 2. Віктор здивовано вигукнув 3. Батько порадив дочці ... 4. Студенти вирішили ... 5. Перехожий запитав у мене ... 6. Викладач повідомив ...

Завдання 2. Перепишіть, розставляючи потрібні розділові знаки при прямій мові.

1. Воля затримав Фелікса, і вони уважно прислухались. Навкруги було зовсім тихо. Фель сказав Воля, благально подивившись на Фелікса, давай візьмемо її до себе. Фелікс сам був не від того, але мусив перше зважити. Кричатиме одповів Волі, з нею ніде не сховаєшся, ба, як верещить. Я її заспокою сказав Воля і підійшов до дівчинки. Та, побачивши хлопців, замовкла. Ходімо сказав Фелікс мама твоя спати лягла! (Ю. Яновський). 2. Ти не турбуйся говорю я мамі. Моя ти рідна, в мене добре все (Р. Гамзатов). 3. Але що се? Тихо й смутно забринів старечий голос Ти прийшла, кохана доню? Сядь, спочинь, моя дитино... 4. Он наша Генуя панок старенький показує мені удалину.

Завдання 3. За поданими схемами складіть речення з прямою мовою.

1. «П», – а.
2. А: «П!»
3. «П?» – а.

4. «П, – а, – п».
5. «П? – а: – П».
6. «П! – а. – П».
7. А: «П?»»

Завдання 4. Прочитайте. Замініть конструкції з прямою мовою складнопідрядними реченнями. Запишіть, поясніть, які зміни займенників відбуваються при цьому.

1. «Право на побачення треба заробити», – пояснив Борис Савович. 2. «Будеш старатись, будеш сумлінним – ніхто тебе в нас не покривдить», – обіцяла тим часом Ганна Остапівна. 3. «Чим же він цей авторитет здобув?» – запитала вчителька. 4. «А є такий закон, щоб лелек убивати?» – зненацька запитує хлопець, дивлячись у вічі Тритузному. 5. «А Марися Павлівна завзялась будь-що переінакшити людську природу», – іронізує Артур Пилипович. 6. «Намалюйте мені оцю ніч, – каже до Берестецького Марися Павлівна. – Настрій оцей, і нічну музику неба, і птахів отих, що їх нам не видно...» 7. «Нічого, Антоне Герасимовичу, духом не падайте, – сказав Комишанець, – все ж таки за вами друге місце! Срібло!» (О. Гончар)

Завдання 5. Перебудуйте речення з непрямою мовою на речення з прямою мовою, поставте потрібні розділові знаки.

Народна мудрість повчає, що земля – наша мати: всіх зрівняє і помирить. Ще древні єгиптяни говорили що на світі нічого немає кращого за книги. Арабський мандрівник Аль-Масуді стверджує, що першим словенським царем був Дір. Лікарі радять, щоб не хворіти, загартовувати організм.

Завдання 6.

Розгляньте таблицю. Розкажіть про особливості заміни різних за метою висловлювання речень прямої мови непрямою.

Речення прямої мови	Засоби зв'язку	Приклади	
		пряма мова	непряма мова
Розповідне	сполучники: що, ніби, щоб	Передихнула, промовила вголос: «Я вільна» (Р.Іваничук)	Передихнула, промовила вголос, що вільна.
Питальне	сполучники чи сполучні слова: хто, що, який, чий, котрий, де, коли, як тощо	«А куди ви їдете, люди добрі?» – осмілився спитати Павлусь (А.Чайковський)	Павлусь осмілився спитати, куди вони їдуть.
Спонукальне	сполучник щоб	«Тосю, ану йди сюди!» – закричав Юрко (Є. Гуцало)	Юрко закричав, щоб Тося підійшла.

*Складіть речення з прямою мовою, різні за метою висловлювання.
Замініть їх на речення з непрямою мовою.*

III. Заключна частина.

- *Підсумок заняття.*
- *Інструктаж до виконання домашнього завдання.*